

ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

УДК 378.147:616.31-089.23

І.А. Колісник

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ СТУДЕНТІВ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Актуальність

Перехід освітньої діяльності вищих навчальних закладів на кредитно-модульну систему передбачає постійне вдосконалення якості освіти з метою забезпечення високого професійного рівня підготовки випускників, їхньої мобільності та конкурентоспроможності на ринку праці. Усе це зумовлює необхідність розробки, впровадження нових чи вдосконалення відомих методів подання навчального матеріалу, модернізації викладання дисциплін та покращення контролю якості засвоєння студентами знань.

Навчання у вищих навчальних закладах передбачає насамперед самостійне опрацювання матеріалу, його вивчення й систематизацію. Якість засвоєння навчального матеріалу залежить передусім від студента, від його вміння до самостійного пошуку, аналізу й узагальнення отриманої інформації – тобто від уміння навчатися. Однак одним зі стимулів чи заохочення до навчання є систематичний контроль, що здійснюється викладачем. Роль викладача зводиться до активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, нагляду за процесом засвоєння знань та їх оцінювання. Контроль – це сукупність усвідомлених дій, спрямованих на отримання відомостей про рівень опанування програмним матеріалом, оволодіння теоретичними й практичними знаннями, навичками і вміннями, що необхідні в процесі виконання завдань майбутньої професійної діяльності [1]. Складовими процесу контролю є перевірка, що включає виявлення знань, умінь та навичок; оцінювання – вимірювання знань, умінь, навичок; і облік – безпосередня фіксація результатів оцінювання у вигляді оцінок у журналі чи відомостях [2; 3].

У сучасній системі освіти тестування посідає особливе місце під час оцінювання знань студентів та широко застосовується як для перевірки початкового рівня засвоєння навчального матеріалу, так і для поточного чи підсумкового контролю [4].

Тому метою роботи став аналіз переваг і недоліків тестового контролю в системі медичної освіти на основі власного педагогічного досвіду.

На кафедрі дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології при вивченні модуля «Пропедевтика хірургічної стоматології» широко застосовуються тести як для перевірки початкового рівня знань студентів, так і для підсумкового контролю, що дало змогу проаналізувати їхні переваги і недоліки.

Під терміном тест розуміють сукупність завдань, що потребують короткої однозначної відповіді. Відомі різні види тестових завдань, що відрізняються як за складністю, так і за призначенням [5]. Нами застосовуються тестові завдання закритого типу з однією правильною відповіддю, складені викладачами кафедри відповідно до тематики практичних занять.

Однією з найвагоміших переваг тестування для викладача є можливість одночасного оцінювання великої групи студентів за відносно короткий час, що наразі є досить актуальним, оскільки згідно з вимогами вищої школи оцінки мають отримати 100% студентів, а їх у групі переважно 12 осіб. При усному опитуванні інколи не вистачає питань або часу, щоб опитати всіх студентів.

Значною перевагою тестування є можливість широкого охоплення матеріалу в порівнянні з усним опитуванням (у тести можна включити багато питань, що охоплюють усю тематику), що дає змогу оцінювати знання кожного студента не за одне конкретне питання, а за знання всієї теми.

Серед позитивних сторін слід указати на те, що тестування на кожному занятті спонукає студентів до систематичного вивчення матеріалу, оскільки отримання негативної оцінки призводить до зниження середнього бала і, відповідно, рейтингу студента.

До переваг також належать:

- однакові критерії оцінювання для всіх студентів;
- відсутність психоемоційного напруження сту-

дентів, що може виникати на усному опитуванні;

- об'єктивність оцінки результатів тестування (в порівнянні з усною відповіддю);
- стандартизованість і уніфікованість тестового контролю.

Однак тестування, крім перерахованих переваг, має певні недоліки. До недоліків слід віднести досить часте використання некоректно складених тестів або тестів, що не повною мірою висвітлюють тему, яка вивчається. Якість складання тестових завдань залежить від викладача, його знань даного предмета, вміння правильно подати матеріал і побудувати тестове завдання.

Також відбувається списування серед студентів: у зв'язку з тим, що деякі теми містять малий обсяг матеріалу, що вивчається, кількість тестових завдань обмежується десятком, скомпанованими в різні варіанти, що дозволяє студентам обмінюватися інформацією. Деякі студенти просто вгадують правильні відповіді, не володіючи знаннями повною мірою, що не відображає їхній дійсний рівень знань.

Також під час усного опитування, що проводиться після тестування, досить часто студенти не можуть дати відповідь на питання з тестів за відсутності варіантів відповідей. Тобто їхнє мислення налаштовується не на пошук потрібної відповіді, як при усному опитуванні, а на вибір її із запропонованих варіантів.

Незважаючи на велику кількість переваг тестового контролю, при вивченні хірургічної стоматології тестування не може повністю замінити усні та практичні форми контролю. Під час усного опитування студенти мають змогу навчитися застосовувати спеціальну медичну термінологію, зрозуміло висловлювати свої думки, правильно і логічно будувати речення, що не забезпечується тестуванням.

Велике значення в засвоєнні матеріалу мають розв'язування ситуаційних задач із різноманітними клінічними випадками, а також розбір тематичних хворих. Це дає змогу студентам не лише засвоювати теоретичні знання, а й оволодівати певними практичними навичками. Відсутність можливості вибору правильного варіанта відповіді спонукає до роздумів, допомагає навчитися не лише усвідомлювати і засвоювати інформацію, а й аналізувати її та клінічно мислити, що є важливим критерієм для майбутнього лікаря. Під час клінічного розбору хворих студенти навчаються правильно заповнювати медичну документацію, обстежувати пацієнта, призначати необхідні додаткові методи обстеження, обґрунтовуючи їх при цьому. Залучення до дискусії всієї групи має також позитивне значення, оскільки кожен може висловити свою думку чи погляд на вибір певного методу об-

стеження чи препарату для лікування.

На наш погляд, під час оцінювання знань студентів важливим є комплексний підхід, що включає як тестовий контроль, так і обов'язкове усне опитування.

Під час проведення підсумкового модульного контролю (ПМК) при вивченні модуля «Пропедевтика хірургічної стоматології» на кафедрі застосовується комплексний підхід до оцінювання знань студентів, який включає тестування, що дає їм змогу отримати певну кількість балів за ПМК, усні відповіді на два теоретичні питання та три практичні завдання, що включають розшифрування рентгенограми, вибір необхідного знеболювання й інструментарію для видалення зуба. Такий підхід, на наш погляд, дозволяє об'єктивно оцінити знання студента, його вміння клінічно мислити, логічно висловлювати свої думки, обґрунтовувати точку зору.

Висновки

Для забезпечення належної якості освіти студентів необхідно створювати валідні (від англ. valid – придатний) тестові завдання, що вимагає високого рівня знань предмета викладачем, його вміння логічно мислити, правильно формулювати думки та подавати завдання тесту, а також правильно компонувати дистрактори відповідей, оскільки застосування найдовшої відповіді або таких варіантів як «усі відповіді правильні» спонукає студентів до вибору саме їх.

Тестування - це зручний, надійний, об'єктивний метод оцінювання. Незважаючи на велику кількість переваг тестового контролю, варто поєднувати різноманітні форми контролю: тестовий контроль, усне опитування, розв'язування ситуаційних задач, розбір клінічних хворих тощо.

Література

1. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Методологія наукових досліджень і методика викладання облікових дисциплін: ОКЛ – Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет, 2012. – 106 с.
3. Булах І.Є. Основи педагогічного оцінювання: навчальний посібник / І.Є. Булах. - Ч. 1. – К., 2006. – С.36-91.
4. Малихін А. Тестовий контроль і підвищення якості освіти у вищій педагогічній школі / А. Малихін // Рідна школа. – 2006. – Червень. – С. 9-11.
5. Тестування як основа кредитно-модульного контролю / С. М. Геряк, І. В. Корда, Н. І. Багній [та ін.] // Медична освіта. – 2010. – №1. – С. 77-79.

**Стаття надійшла
20.01.2017 р.**

Резюме

Проаналізовано переваги і недоліки застосування тестового контролю для оцінювання знань студентів стоматологічного факультету при вивченні модуля «Пропедевтика хірургічної стоматології». Тестування можна вважати зручним, надійним і об'єктивним методом оцінювання знань, однак воно має свої певні переваги і недоліки. Для забезпечення належної якості освіти доцільно поєднувати різноманітні форми контролю: тестовий контроль, усне опитування, розв'язування ситуаційних задач, розбір клінічних хворих тощо.

Ключові слова: якість освіти, тестовий контроль, методи оцінювання знань студентів.

Резюме

Проанализированы преимущества и недостатки использования тестового контроля для оценивания знаний студентов стоматологического факультета при изучении модуля «Пропедевтика хирургической стоматологии». Тестирование можно считать удобным, надежным и объективным методом оценивания знаний, однако оно имеет свои преимущества и недостатки. Для обеспечения надлежащего качества образования целесообразно сочетать разнообразные формы контроля: тестовый контроль, устный опрос, решение ситуационных задач, разбор клинических больных и др.

Ключевые слова: качество образования, тестовый контроль, методы оценивания знаний студентов.

UDC 378.147:616.31-089.23

STUDENTS' TEST CONTROL: ADVANTAGES AND ISADVANTAGES

I.A. Kolesnik

Higher State Educational Institution of Ukraine "Ukrainian Medical Stomatological Academy"

Summary

The transition of the educational activities of higher educational institutions to credit-transfer system provides for the continuous improvement of the quality of education to ensure a high level of graduates' training that presupposes the development, implementation of the new or enhancement of existing methods of teaching material presentation, upgrading of methods of instruction and improving of the quality control of the students' learning.

One of the stimuli of study is a systematic control, carried out by the educator. The role of the teacher is to intensify students' educational and cognitive activity, monitor the process of knowledge acquisition and its assessment.

In the contemporary system of education testing takes a special place during the assessment of students' knowledge and is widely used for both checking the initial level of knowledge acquisition, and current or final control.

Therefore, our study was aimed at the analysis of the advantages and disadvantages of test control in the system of medical education, which was carried out at the Department of Children's Dental Surgery with Propaedeutics during the study of the "Propaedeutics of Dental Surgery" module.

The significant benefits of testing for teachers could be the possibility of simultaneous assessment of a large group of students for a relatively short time, the widespread coverage of the material as compared to the recitation, contributing to assessment of knowledge of each student not for one specific question, but the knowledge of the whole topic. Testing, carried out at each lesson leads students to the systematic study of the material, ensures the objectivity of the assessment of knowledge and lack of psycho-emotional tension that can arise during recitation.

Inadequate quality of tests, cheating and giving the correct answer at random, standard thinking without considering the development of student's personality can be assigned to testing limitations.

Oral communication between a teacher and students can be beneficial in learning how to use special medical terminology, express the thoughts clearly, build a sentence properly and logically that is not provided by the testing. Situational tasks solution with a variety of clinical cases, as well as the analysis of case patients, allowing the students to acquire not only theoretical knowledge, but also some practical skills is of great importance in the learning process. This leads to reflections, contributing to learning not only how to understand and acquire information, but also analyze it and think clinically that is an important criterion for the future physician.

So, testing is a convenient, reliable and objective method of evaluation. Despite the large number of advantages of the test control, it is necessary to combine various forms of control: test control, recitation, situational tasks solution, analysis of clinical patients, etc.

Key words: quality of education, test control, methods of evaluation.